

AKCIONI PLAN

**SUPROSTAVLJANJU KORUPCIJI I POVREDI INTEGRITETA
U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA BOSNE I HERCEGOVINE**

USUDI SE NAZOVI!

Sarajevo, septembar 2013.godine

SADRŽAJ

UVOD	3
VREMENSKO ODREĐENJE AKCIONOG PLANA	5
PROSTORNO ODREĐENJE AKCIONOG PLANA	5
CILJ AKCIONOG PLANA	5
OPŠTI CILJ	5
POSEBNI CILJEVI	5
DEFINICIJA KORUPCIJE	6
KRIVIČNO – PRAVNI OKVIR, KRIVIČNA DJELA KORUPCIJE (zakonska određenja)	6
MEĐUNARODNI STANDARDI	8
KLJUČNI POJMOVI	9
Ocjena izloženosti korupciji i povredi integriteta	11
ANTI-KORUPCIJSKI PRINCIPI	13
ETIČKI KODEKS	14
AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE POVREDE INTEGRITETA ZA 2014.	15
PLANIRANE MJERE I AKTIVNOSTI	15
A) OPĆI DIO	15
B) PREVENCIJA KORUPCIJE	16
C) PRAVNI OKVIR	17
D) PRAĆENJE REALIZACIJE AKCIONOG PLANA	18
E) REALIZACIJA U DKP	19
F) PRIJAVLJIVANJE SLUČAJEVA KORUPCIJE	19
G) DODATAK AKCIONOM PLANU	20
H) ZAVRŠNE ODREDBE	20

UVOD

Brojni pokazatelji ukazuju na činjenicu da je Bosna i Hercegovina u znatnoj mjeri opterećena problemom korupcije, koja, što je već sasvim vidljivo, ugrožava stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine na što upozoravaju, već više godina, institucije Evropske Komisije, nevladin sektor u Bosni i Hercegovini, agencije za provođenje zakona, Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine te sve češće i građani Bosne i Hercegovine kroz izražavanje javnog nezadovoljstva.

Korupcija, kao pojavni oblik, direktno ugrožava stabilnost demokratskih institucija i moralne osnove društva, prvenstveno na način da ruši povjerenje u institucije vlasti i istovremeno ugrožava vladavinu zakona u Bosni i Hercegovini, ima negativan uticaj na procese ostvarenja socijalne pravde te pravičnost uopšte, negativno utiče na upravljanje resursima, otežava i usporava ekonomski razvoj i ravnopravno tržišno natjecanje, iz čega proizilazi da korupcija direktno u javnom, ali i privatnom sektoru ugrožava stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine.

Transparency International B&H prezentirao je nedavno podatke prema CPI-u (index percepcije korupcije) u kojima je Bosna i Hercegovina rangirana po stepenu korupcije na 72. mjestu u svijetu (index percepcije korupcije za 2011.g. od 91.-94. mjesta), što je katastrofalno. Posebno zabrinjava činjenica trenutne neučinkovitosti u suzbijanju korupcije, odugovlačenja u procesu izgradnje institucionalnog i legislativnog okvira za borbu protiv korupcije, te samo deklarativan pristup stvaranja povoljnijeg ambijenta za suprotstavljanje korupciji, uz izražen nedostatak javne odgovornosti. Trenutno

stanje karakteriše i nepostojanje povjerenja javnosti u izvršnu vlast i političke lidere, nedovoljna koordinacija među različitim agencijama i institucijama, izvršna vlast koja je preglomazna, neefikasna, netransparentna, gdje se politika ljudskih resursa zasniva na klijentalizmu i nepotizmu. Imajući u vidu činjenicu da Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (MVP BiH) do danas nije implementiralo Strategiju za borbu protiv korupcije (2009 -2014) i Akcioni plan za provedbu Strategije protiv korupcije (2009 - 2014), te da je Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine svojim Izvještajem o finansijskoj reviziji MVP BiH za 2012.godinu, istaknuo potrebu sačinjavanja Plana djelovanja za efikasno provođenje programa za prevenciju korupcije, nameće se kao zaključak neophodnost uspostave mehanizama za sprječavanje korupcije putem izrade i provođenja niza sveobuhvatno razrađenih mjera i aktivnosti koje su zasnovane na analizi postojećeg stanja (nepravilnosti navedenih u Izvještajima Ureda za reviziju institucija BiH) uz procjenu fenomenologije pojavnih oblika korupcije i povrede integriteta javnih službenika u okviru MVP BiH i procjeni kapaciteta u istom.

Na ovaj način, bez obzira na duže kašnjenje u ispunjenju strateških obaveza Ministarstva, moguće je sinergijom javnih politika kroz "Akcioni plan za suprotstavljanje korupciji i povredi integriteta u MVP BiH" smanjiti prostor za pojavu korupcije i povredu integriteta na način da se Planom osmisli, precizira i osigura koherentan okvir djelovanja te monitoring nad provedbom Akcionog plana u ovoj oblasti tokom 2013. i 2014.godine.

Donošenjem Akcionog plana za suprotstavljanje korupciji i povredi integriteta u Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstvo pokazuje odlučnost u namjeri da poslove i zadatke iz svoje nadležnosti, zasnovane na Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine, radi na efikasniji, odgovorniji i transparentniji način. U vezi s naprijed navedenim, Ministarstvo prihvata osnovne principe i načela za sprečavanje korupcije u Ministarstvu a to su sljedeći principi i načela:

Politička volja – aktivna borba protiv korupcije predstavlja prioritarnu aktivnost svih institucija BiH;

Nediskriminacija – poštivanje slobode i prava građana – aktivnostima na realizaciji Plana je zagwarantirano ostvarivanje svih ljudskih sloboda i prava građana u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Republike Srpske i Ustavom Federacije BiH;

Legalnost – poštivanje Ustava i zakona kao i određenih međunarodnih sporazuma (međunarodno-pravnih instrumenata), čiji je Bosna i Hercegovina potpisnik kao subjekt međunarodnih odnosa;

Koordinacija i zajednička suradnja – prakse i procedure borbe protiv korupcije i povrede integriteta bazirati će se na jedinstvenom konceptu javnog i privatnog sektora, međunarodnih organizacija u BiH, civilnog društva i građana;

Profesionalizam i usklađenost u svim područjima djelovanja – borba protiv korupcije i povrede integriteta podrazumjeva kontinuirano profesionalno obučavanje, obrazovanje i usavršavanje stručnjaka, kao i razmjenu iskustava najboljih praksi i suvremenih dostignuća usklađenu s represivno-preventivnim mjerama;

Poštivanje obaveza u implementaciji Akcionog plana – podrazumjeva nadzor nad implementacijom s utvrđivanjem organizacionih jedinica u sastavu Ministarstva koje su zadužene za provođenje mjera i aktivnosti uključujući i procjenu korektivnih mjera;

Transparentnost i otvorenost Akcionog plana – rezultati aktivnosti u borbi protiv korupcije i povrede integriteta bit će dostupni javnosti i svim građanima Bosne i Hercegovine;

Obaveza prijavljivanja javnog službenika - svakog slučaja ili svake sumnje da se desila korupcija ili povreda integriteta;

Sastavni dio procesa upravljanja u Ministarstvu su mjere i aktivnosti kojima se spriječava korupcija ili povreda integriteta.

VREMENSKO ODREĐENJE AKCIONOG PLANA

Akcioni plan za suprotstavljanje korupciji i povredi integriteta u Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, odnosi se na **period od 12 mjeseci** (2014. godina).

Vremenski rokovi za ispunjenje pojedinih aktivnosti vezanih za implementaciju će se utvrditi po organizacionim jedinicama Ministarstva; isti će sadržavati aktivnosti koje su predviđene za realizaciju, nosioce aktivnosti, rokove kao i druge elemente koji mogu doprinjeti uspješnoj implementaciji.

PROSTORNO ODREĐENJE AKCIONOG PLANA

Akcioni plan se odnosi na zgrade sjedište Ministarstva (osnovne organizacione jedinice Ministarstva) u Sarajevu i u okviru 56 diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) u inostranstvu, a čine ih ambasade, stalne misije pri međunarodnim organizacijama i generalni konzulati.

CILJ AKCIONOG PLANA

OPŠTI CILJ je smanjenje nivoa korupcije i povrede integriteta u Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine kroz uspostavu standarda i izradu planskih mjera i aktivnosti.

POSEBNI CILJEVI

- Razvoj i jačanje kapaciteta za jačanje bobre protiv korupcije i povrede integriteta;
- Trajno otklanjanje uslova za nastanak i razvoj korupcije i povrede integriteta u Ministarstvu;
- Uspostava sistema za prevenciju korupcije u svim organizacionim jedinicama Ministarstva;
- Dosljedno uspostavljanje krivične, materijalne, disciplinske i moralne odgovornosti za nedozvoljene radnje;
- Uspostava etičkih standarda – etičkog kodeksa u okviru Ministarstva;
- Sprečavanje sukoba interesa;
- Povećanje efikasnosti Ministarstva u borbi protiv korupcije;
- Profesionalizacija, edukacija, modernizacija i specijalizacija ljudskih resursa općenito a posebno na planu borbe protiv korupcije;
- Podizanje opće svijesti o pravima i obavezama državnih organa, agencija za provođenje zakona, privatnih subjekata, civilnog društva i građana i suradnja sa istim.

DEFINICIJA KORUPCIJE

"Korupcija podrazumjeva traženje, nuđenje, davanje ili prihvatanje, direktno ili indirektno, mita ili neke druge nedopustive koristi ili mogućnosti koja izobličava valjano vršenje dužnosti ili ponašanje onoga koji prima mito ili nedopustivu korist od toga."(Građansko-pravna konvencija o korupciji Savjeta Evrope, Savjet Evrope, Strazbur,1999.godine).

KRIVIČNO – PRAVNI OKVIR, KRIVIČNA DJELA KORUPCIJE (zakonska određenja)

Imajući u vidu činjenicu da je sjedište Ministarstva vanjskih poslova u Sarajevu glavnom gradu Bosne i Hercegovine ali i Federacije Bosne i Hercegovine, sa aspekta mjesne nadležnosti u krivično pravnom kontekstu bitno je istaći, da je korupcija inkrimisana *Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine* ("Službene novine FBiH"broj:36/03 i 37/03) u kojem su sva djela korupcije i druga krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti, svrstana u posebnu glavu zakona. Propisane inkriminacije su u skladu sa odredbama *Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine*, ali i ključnih međunarodnih dokumenata koji tretiraju korupciju a koji su potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine i u skladu sa međunarodnim standardima.

Krivična djela korupcije navode se u **Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik" broj 36/03, 37/03 i 77/03) i Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine (mjesna nadležnost).

Kvalifikacija tih krivičnih djela su **krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti**.

Ova krivična djela (KD) predstavljaju protupravna ponašanja i usmjerena su protiv pravilnog funkcioniranja javnih službi, koja čine službena ili ovlaštena lica u vršenju svoje službene dužnosti. Ova vrsta KD spada u kategoriju kriminaliteta s izrazito visokim stepenom opasnosti za društvo i to ne samo s materijalnim posljedicama nego i razaranju osnovnih tokova društvenog života kroz napad na moralne vrijednosti. Suštinsko obilježje ovih djela je povreda službenih dužnosti protupravnim korištenjem službenih pozicija i ovlaštenja. Radi se o djelima zloupotrebe vlasti koja predstavljaju zlo za svaki društveni sistem i karakteristična su za sve

oblike državnih uređenja. Zloupotreba položaja, nesavjesno, nepravilno i neuredno vršenje službene dužnosti, javnih i drugih ovlaštenja, ima za posljedicu razvoj birokracije i dovodi do korumpiranosti administracije. Ukoliko dođe do povezanosti administracije s učiniocima nekih drugih KD, otvaraju se mogućnosti za neograničeno širenje bezakonja koje je teško kontrolirati i otkrivati. Vršenjem ovih KD narušava se ugled vlasti i slabi povjerenje građana u službeni aparat države. Iz tih razloga neophodno je preduzimanje mjera na suzbijanju i sprečavanju svih vidova nesavjesnog rada i zloupotreba u vršenju službe i drugih javnih ovlaštenja. Krivična djela protiv službene dužnosti i druge odgovorne dužnosti predstavljaju različite oblike i vidove zloupotrebe odgovornih lica kao nosilaca tih ovlaštenja. Ovim inkriminacijama se nastoji osigurati efikasnost i zakonitost u radu državnih organa koji vrše javna ovlaštenja i na taj način vratiti povjerenje u pravni poredak i pravnu državu.

Objekt zaštite ovih KD je službena dužnost organa i institucija koja vrše javna ovlaštenja. Međutim, ovim se KD istovremeno povređuju vrijednosti, slobode i prava čovjeka i građana i njihova imovina. Naime, cilj izvršitelja ovih djela nije povreda službene dužnosti već težnja da se postigne neki drugi cilj pri čemu se ova povreda pojavljuje kao nužna posljedica ostvarenja tog kriminalnog cilja. Izvršioci ovih djela su službena lica a izuzetak su KD pronevjere, posluge i davanja mita. Prva dva KD može izvršiti i lice na radu u organu ili institucijama Bosne i Hercegovine. Kod davanja mita, kao učinilac se može pojaviti svako lice.

Krivična djela korupcije propisana KZ BiH

Krivična djela protiv korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti su navedena u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine u glavi XIX (devetnaest), gdje je zakonodavac propisao **13 krivičnih djela**, članovima od 217 do člana 229 KZBiH.

Pored ovih krivičnih djela, veoma bliska i osjetljiva su *krivična djela pravosuđa* koja mogu znatno da utiču na postojanje krivičnog djela počinjenog od strane policijskih službenika, državnih službenika i namještenika. Ona su određena u glavi XX (dvadeset) i njih ima ukupno **12 krivičnih djela** u članovima od 230 do člana 241 KZBiH. Krivična djela koja mogu da se ostvare u Ministarstvu vanjskih poslova su:

- Primanje poklona i drugih oblika koristi (čl.217.KZ BiH);
- Davanje poklona i drugih oblika koristi (čl.218.KZ BiH);
- Protuzakonito posredovanje (čl.219.KZ BiH);
- Zloupotreba položaja ili ovlaštenja (čl.220.KZ BiH);
- Pronevjera u službi (čl.221.KZ BiH);
- Prevara u službi (čl.222.KZ BiH);
- Posluga u službi (čl.223.KZ BiH);
- Nesavjestan rad u službi (čl.224.KZ BiH);
- Odavanje službene tajne (čl.225.KZ BiH);
- Krivtvođenje (falsifikovanje) službene isprave (čl.226.KZ BiH);
- Protuzakonita naplata i isplata (čl.227.KZ BiH);
- Protuzakonito oslobođenje osobe lišene slobode (čl.228.KZ BiH);
- Protuzakonito prisvajanje stvari pri pretresanju ili izvršenju (čl.229.KZ BiH).

MEĐUNARODNI STANDARDI

Međunarodni standardi borbe protiv korupcije sagledani su s aspekta Bosne i Hercegovine kao subjekta međunarodnih odnosa i nosioca suvereniteta. Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine su:

- Konvencija UN protiv korupcije iz 2003.g.;
- Krivično-pravna konvencija o korupciji Vjeća Evrope iz 1999.g. i Dodatni Protokol iz 2003.g.;
- Građansko-pravna konvencija o korupciji Vijeća Evrope iz 1999.g.;
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala iz 2000.g.;
- Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog krivičnim djelom;
- Konvencija Ujedinjenih naroda za suzbijanje finansiranja terorizma;

- FATF preporuke koje se odnose na pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti;
  - Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1267, 1373 i 1377, koje se odnose na finansiranje terorističkih aktivnosti.
- Obaveze Bosne i Hercegovine prema EU u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova koja podrazumjevaju i borbu protiv korupcije, su sadržane u sljedećim dokumentima:
- Odluka Vijeća o principima, prioritetima i uslovima sadržanim u Evropskom partnerstvu s Bosnom i Hercegovinom iz 2007.g.,
  - Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane iz 2008.g.,
  - Mapa puta za liberalizaciju viznog režima iz 2008.g..

U navedenim dokumentima u oblasti antikoruptione politike se podrazumjeva i usvajanje i provođenje detaljnog akcionog plana protiv korupcije (zasnovanog na državnoj strategiji za borbu protiv korupcije), provođenje preporuka Grupe zemalja protiv korupcije (GRECO) i ispunjavanje gore navedenih međunarodnih konvencija iz ove oblasti.

KLJUČNI POJMOVI

BUDŽET je proračun institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

ETIKA je nauka o moralu koja istražuje smisao i ciljeve moralnih normi, osnovne kriterije za moralno vrednovanje, kao i uopće zasnovanost i izvor morala. Etika prije svega pripada filozofiji koja proučava ljudsko ponašanje koje je prihvaćeno pod određenim moralnim aspektom.

INTEGRITET znači potpunost, nedjeljivost, besprijekornost, poštenje. Kada se govori o integritetu osobe, tada se misli na ponašanje i ponajviše na ono što je u pozadini tog ponašanja, na ono što potiče takvo ponašanje. Imati integritet znači, imati bezuvjetnu i nepokolebljivu obavezu prema vlastitim moralnim vrijednostima i dužnostima. Imati integritet znači biti svjestan svoje potpunosti kao ljudskog bića kao i raznolikosti između drugih ljudi. Integritet uključuje i poštenje, stvarnost, obazrivost i ostale moralne vrijednosti osobe. Integritet se odnosi na potpunost osobe, prihvatanje svih prisutnih i poznatih raznolikosti. Uz moralne vrijednosti, integritet podrazumjeva i ličnu komponentu, rad na ličnom planu, rad na razvoju osobe u potpunosti. Integritet je i mogućnost samokontrole vlastitih osjećaja i impulsa u toj mjeri da ne prevladaju nad razumom. Jedna od definicija je da je i integritet sposobnost održavanja dostojanstva, kako ličnog tako i dostojanstva drugih ljudi.

INSTITUCIJA je državni organ, organizacija, agencija, organ teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, javna služba, javno preduzeće i drugo pravno lice.

INTERNA KONTROLA je organizacija, politike i procedure koje se koriste kako bi pomogle u osiguranju da vladini programi postignu svoje rezultate, da resursi za te programe budu korišteni konzistentno s navedenim ciljevima organizacije i da su programi zaštićeni od prijevара, nenamjenskog trošenja i pogrešnog upravljanja, te da su dobivene informacije pouzdane, pravovremeno pribavljene, održavane i korištene za izvještavanje i donošenje odluka na osnovu njih;

IZLOŽENOST predstavlja izloženost institucije rizicima za nastanak i razvoj korupcije i koruptivnih postupaka uključujući povredu integriteta, etički i profesionalno neprihvatljivih postupaka i drugih nepravilnosti.

JAVNA IMOVINA je pokretna i nepokretna imovina kao i javna sredstva izdvojena političkim strankama od strane države, entiteta, kantona, Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, grada ili općine.

JAVNI SLUŽBENIK je svako lice koje obavlja zakonodavnu, izvršnu, upravnu, tužilačku ili sudsku funkciju, bilo da je imenovano ili izabrano, bilo da je funkcija stalna ili privremena, plaćena ili neplaćena, bez obzira na rang tog lica: svako lice koje obavlja javnu funkciju, uključujući funkciju u javnom organu ili javnom preduzeću, obavlja javne službe, svako drugo lice definirano u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine kao javni funkcioner, javni službenik ili državni službenik.

KORUPCIJA označava svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, gradskom ili opštinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija može posebno uključivati direktno ili indirektno zahtjevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće vršenje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita.

KRONIZAM je imenovanje na ili dodjeljivanje istaknutih položaja prijateljima bez obzira na njihove kvalifikacije za te položaje.

MORAL je skup nepisanih pravila i običaja koji utvrđuju međuljuske odnose i prosuđuju šta je dobro, a šta zlo. Moral je nešto objektivno kao oblik društvene svijesti, sistem običaja, navika i normi. To je zahtjev društva za određenim ponašanjem, odnosno, principima koji određuju kako nešto treba da bude. On je relativan, nije isti u svim

društvenim grupama i historijskim periodima. Centralna vrijednost morala su: dobro, ispravno i pravedno. Moral se oslanja na svijet i svijest pojedinaca, a kao sankcije za nemoralno ponašanje javljaju se grižnja savjesti, prijekor ili bojkot okoline. Dobro je najveća moralna vrijednost. To je ljudska osobina koja odgovara biti čovjeka. Čovječnost je dužnost svakog pojedinca, uslov dobrog života. To podrazumjeva suradnju s drugim ljudima, dijalog, ljubav i dostojanstvo osobe.

NEPOTIZAM je termin kojim se označava popunjavanje radnih mjesta članovima vlastite porodice ili davanje prednosti pri zapošljavanju poznanicima. Kriterij stručne ili osobne sposobnosti za određenu funkciju pri tome ne igra odlučujuću ulogu.

OBLAST FUNKCIONIRANJA INSTITUCIJE su ključne nadležnosti u radu institucije – upravljanje kadrovskim resursima, upravljanje finansijama, normiranje, ostvarivanje nadležnosti i dr..

OCJENA IZLOŽENOSTI je procjenjeno postojeće stanje izloženosti i otpornosti radnih procesa i odnosa u nadležnostima funkcioniranja institucije.

OSIGURANJE KVALITETA je procjena primjene i funkcioniranja predviđenog sistema i mjera sistema kontrole kvaliteta.

PREVENCIJA Prevencija podrazumjeva ukupnost planski osmišljenih, organiziranih i preduzetih mjera i aktivnosti kojima se nastoje ukloniti ili smanjiti direktni i indirektni uzroci koruptivnih ponašanja. Prevencija se dijeli na situacijsku i socijalnu. Situacijska podrazumjeva nastojanje da se eliminišu situacije u kojima se dešava korupcija, a socijalna predstavlja sastavni dio ukupne razvojne strategije i obuhvata mjere socijalne, ekonomske, pravne, obrazovne i drugih politika, odnosno uključivanje cjelokupnog društva u smanjenju ove pojave. Osnovni cilj prevencije usmjeren je na sprječavanje korupcije. Iako je iznimno važno, sankcioniranje korumpiranih javnih službenika nakon što su izvršili korupciju ("ex post") je reaktivna strategija koja se provodi nakon što je napravljena šteta odnosno nakon što je djelo korupcije činjenica. Stoga je važno uspostaviti adekvatne programe za prevenciju korupcije kako bi se zaštitilo društvo i minimizirali efekti korupcije.

SISTEM KONTROLE KVALITETA je set uspostavljenih, koordiniranih aktivnosti koje treba da osiguraju da rad Ureda za reviziju bude u skladu s važećim revizorskim standardima, pravilima i propisima.

SUKOB INTERESA je pojava u kojoj izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih dužnosti, savjetnici i ili drugi zvaničnici s javnim ovlaštenjima imaju privatni interes koji utiče ili može utjecati na zakonitost, transparentnost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javnih dužnosti, odnosno u kojima privatni interes šteti ili može štetiti javnom interesu.

OCJENA IZLOŽENOSTI KORUPCIJI I POVREDI INTEGRITETA

Bitno je istaći da je u okviru Ministarstva neophodno ocjeniti izloženost institucije rizicima za nastanak i razvoj korupcije i koruptivnih postupaka, kao i etičkih i profesionalno neprihvatljivih postupaka i drugih nepravilnosti koje se mogu pojaviti u provođenju nadležnosti.

Uzimajući u obzir Izveštaje Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine posljednjih nekoliko godina (uključujući i Izveštaj iz juna 2013.g.) te imajući u vidu Izveštaje Ureda za reviziju Ministarstva kojim se tražilo otklanjanje uočenih nedostataka u provođenju nadležnosti i osiguranje zakonitosti rada Ministarstva u različitim segmentima kao i dokumenta pojedinih nevladinih organizacija, može se zaključiti sljedeće:

- Istraživanje Transparency International B&H (kvantificirana analiza provedbe decembar 2011.g.) ukazalo je da je dosadašnja implementacija po različitim komponentama Strategije za borbu protiv korupcije 2009-2014 na nivou od 17,2% mjera predviđenih Akcionim planom na nivou svih institucija BiH;
- nepostojanje strateškog planiranja niti u općem (u skladu sa nadležnostima Ministarstva) niti u posebnom (borba protiv korupcije povreda integriteta i sl.);
- manjkavosti i nedostaci postojeće regulative Zakona o javnim nabavkama;
- nedovoljno razvijen sistem internih kontrola i u organizacijskom, stručnom i kadrovskom smislu;
- nepostojanje jedinice za profesionalne standarde odnosno unutarjnu kontrolu i inspekciju;
- manjkavosti i nedostaci postojeće regulative za područja javnih nabavki;
- nadekvatno upravljanje ljudskim resursima;
- nepostojanje ili fragmentiranost podzakonskih akata koji su u vezi s Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH te akata koji regulišu osjetljive kategorije troškova poput upotrebe službenih vozila, reprezentacije, putnih troškova, a uočen je i

- nedostatak standarda potrošnje i ponašanja u kontekstu nabavke računarske opreme, službenih vozila, korištenja reprezentacije, avio-prevoza, smještaja, mobilnih telefona i dr.;
- propusti u radu kod izdavanja viza, vođenja matičnih knjiga, otpusta iz državljanstva i kancelarijskom poslovanju;
- nedovoljno kvalitetno upravljanje imovinom (stalna sredstva i gotovina);
- neadekvatna implementacija Zakona o slobodi pristupa informacijama (neblagovremeno postupanje, informacije djelimične i sl.);
- česta kršenja prava koja proističu iz radnog odnosa (od pokrenutih 27 postupaka protiv Ministarstva u 2012.g., 15 postupaka se odnosilo na prava iz radnog odnosa sa ukupnom materijalnom posljedicom po Ministarstvo - institucije BiH u iznosu oko 700.000 KM);
- neadekvatna zaštita podataka u okviru Ministarstva i nedovoljan stepen implementacije Zakona o zaštiti tajnih podataka (Odluka o pristupu tajnim podacima nije u skladu sa zakonom, niti su do danas obavljene sigurnosne provjere za zaposlene u Ministarstvu);
- neadekvatna zaštita osoba javnih službenika koji prijavljuju korupciju (isti trpe pritisak i prijetnje nakon što su prijavile slučajeve korupcije ili povredu integriteta);
- neadekvatno normativno uređenje i implementacija Zakona o sukobu interesa;
- izostanak implementacije Etičkog kodeksa za javne službenike.

ANTIKORUPCIJSKI PRINCIPI

SVE JAVNE SLUŽBE U BOSNI I HERCEGOVINI SVOJ RAD ZASNIVAJU NA SLJEDEĆIM ANTIKORUPCIJSKIM PRINCIPIMA:

A) JEDNAK TRETMAN I NEDISKRIMINACIJA. SVI IMAJU PRAVO NA JEDNAK PRISTUP PRI OBAVLJANJU AKTIVNOSTI OD JAVNOG INTERESA I JEDNAK TRETMAN OD STRANE JAVNIH SLUŽBENIKA, BEZ KORUPCIJE.

B) ZABRANA KORUMPIRANOG PONAŠANJA. JAVNI SLUŽBENICI NE SMIJU U OBAVLJANJU SVOJE DUŽNOSTI TRAŽITI ILI PRIHVATITI NEDOPUŠTENU KORIST ZA OBAVLJANJE SVOJIH DUŽNOSTI.

C) TRANSPARENTNOST I JAVNA KONTROLA. OBAVLJANJE SVIH JAVNIH FUNKCIJA BITI ĆE TRANSPARENTNO I PODLIJEGAT ĆE JAVNOJ KONTROLI.

D) ZAŠTITA "PRIJAVLJIVANJA KORUPCIJE". NIKO NE SMIJE BITI KAŽNEN ILI NA BILO KOJI NAČIN TRPJETI BILO KAKVE POSLJEDICE ZBOG PRIJAVLJIVANJA, U DOBROJ VJERI, ONOGA ŠTO SMATRA KORUPTIVNIM DJELOM ILI NEPRAVILNOSTIMA U PROPISANIM POSTUPCIMA. AKO LICE KOJE PRIJAVI EVENTUALNO KORUPTIVNO PONAŠANJE ILI NEPROPISNO POSTUPANJE U OBAVLJANJU JAVNE SLUŽBE TRPI POSLJEDICE, IMA PRAVO NA ODŠTETU UTVRĐENU POSEBNIM POSTUPKOM KOD NADLEŽNOG ORGANA, O ČEMU ĆE AGENCIJOM ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE DONIJETI POSEBAN PROPIS.

Na osnovu odredaba čl. 61. Zakon o upravi (Sl. glasnik BiH br. 32/02 i 102/09), a u cilju implementacije Strategije za borbu protiv korupcije (2009 -2014) i Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009 -2014), Ministar vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, donosi :

**AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE I POVREDE INTEGRITETA
MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014.GODINU**

A/ Opšti dio

**I
(CILJ)**

Akcionim planom Ministarstva vanjskih poslova BiH za borbu protiv korupcije i povrede integriteta (u daljem tekstu Akcioni plan) utvrđuje se plan mjera i aktivnosti u cilju predupređenja, sprečavanja i otkrivanja nezakonitog djelovanja unutar Ministarstva vanjskih poslova BiH (u daljem tekstu – Ministarstvo).

**II
(Posebni ciljevi)**

Ovim Akcionim planom uspostavlja se sistem za prevenciju korupcije u svim organizacionim jedinicama Ministarstva, povećava efikasnost u borbi protiv korupcije, vrši edukacija zaposlenih o planu i načinima borbe protiv korupcije.

**III
(Pojam korupcije)**

Pojam korupcije definisan je odgovarajućom konvencijom na način da : „Korupcija podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopustive koristi ili ogućnosti koja izobličava valjano vršenje dužnosti ili ponašanje onoga koji prima mito ili nedopustivu korist od toga“.

B/ Prevencija korupcije

IV (Mjere prevencije)

- 1. Unutar Ministarstva izraditi će se i provesti Program obuke za sprečavanje korupcije i povredu integriteta. Godišnje će se održati najmanje dva predavanja koji će obuhvatiti državne službenike i zaposlenike.
Rok za donošenje Programa obuke: mart 2014. godine
Nosilac: Ured za diplomatsku obuku u suradnji sa Uredom za posebne diplomatske aktivnosti
Odobrava: Ministar
Učestvuju: sve organizacione jedinice Ministarstva**
- 2. Ojačati resurse interne revizije i uspostaviti kapacitete za interni nadzor finansijskog poslovanja i zakonitog rada.
Rok: april 2014
Nosilac: Ured za reviziju
Odobrava: Ministar
Učestvuju: sve organizacione jedinice Ministarstva**
- 3. Nastaviti modernizaciju informatičko – komunikacionog sistema i posebnih programa koji će preduprijeti mogućnost greške i manipulacije.
Rok: U skladu sa posebnim programom i odobrenim sredstvima
Nosilac: Sektor za opće poslove-Odsjek za informacione sisteme i komunikaciju
Učestvuje: Sektor za medjunarodno-pravne i konzularne poslove**
- 4. Sagledati organizacione i personalne nedostatke u obavljanju konzularnih poslova u diplomatsko-konzularnim predstavništvima (u daljem tekstu DKP), te poduzeti aktivnosti na otklanjanju tih nedostataka.
Rok: stalan zadatak
Nosilac: Rukovodilac diplomatsko-konzularnog predstavništva
Obavještanje: Periodično izvještanje Ministarstva**

5. **Pojačati nadzor nad finansijsko-materijalnim poslovanjem DKP, te preduzeti aktivnosti na otklanjanju nedostataka ili nepravilnosti**
Rok: stalan zadatak
Nosilac: Rukovodilac DKP, Ured za reviziju, Sektor za opće poslove - Odsjek za finansije
6. **Redovno vršiti kontrolu izdavanja putnih i drugih isprava, viza, vođenje evidencija stikera i sl..**
Rok : stalan zadatak
Nosilac : Rukovodilac DKP, Ured za reviziju, Sektor za medjunarodno-pravne i konzularne poslove
7. **Kontakti sa strankama u DKP moraju biti profesionalni i efikasni, te je potrebno preduprediti svaki vid ponašanja koji izlazi iz kodeksa i običaja službene komunikacije.**
Rok: Stalan zadatak
Nosilac: Rukovodilac DKP
8. **Uspostaviti mehanizme komunikacije i razmjene informacija sa građanima u cilju omogućavanja na ukazivanje nedostataka u organizaciji, neprimjerenog ponašanja državnih službenika, uposlenika ili ukazivanja na korupciju.**
Rok: juni 2014. godine
Nosilac: Ured za odnose sa javnošću
9. **Izraditi i distribuirati promotivne materijale, letke, brošure o uzrocima, oblicima, posljedicama korupcije, kao i prezentirati mehanizme prijavljivanja korupcije i povrede integriteta od strane zaposlenih u sjedištu Ministarstva ili DKP mreži.**
Nosilac izrade: Ured za odnose sa javnošću
Rok: septembar 2014. godine
Način realizacije: U elektronskom obliku na web stranici Ministarstva ili DKP, po potrebi i u printanom obliku

C/ Pravni okvir

V (Mjere prevencije)

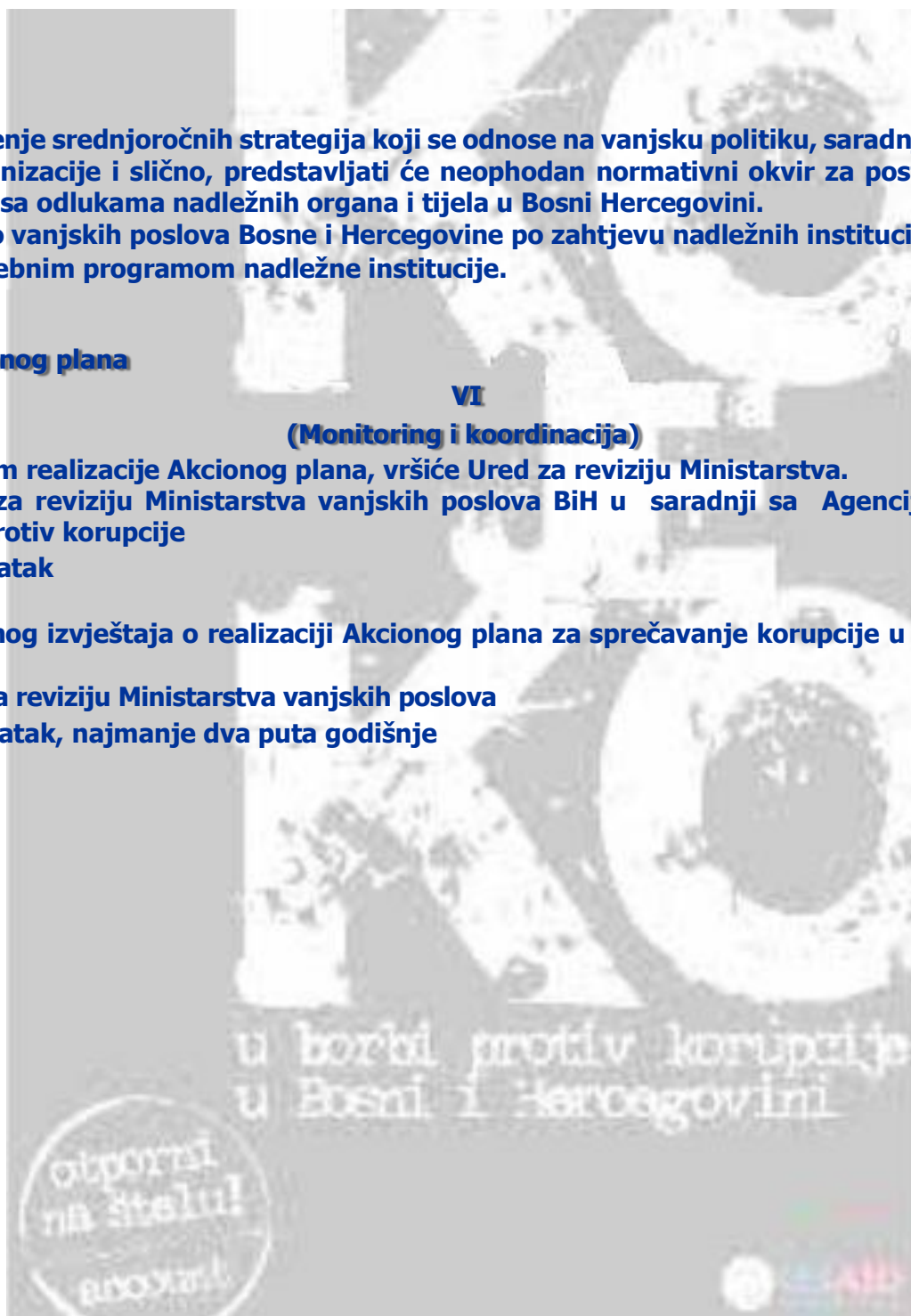
1. **Izrada novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, u cilju implementacije zakonskih i podzakonskih akata (obaveza), uključujući poboljšanje normativnog okvira u prevenciji korupcije.**
Nosilac posla : Radna grupa za izradu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva
Rok: maj 2014. godine

2. **Nadležnost za donošenje srednjoročnih strategija koji se odnose na vanjsku politiku, saradnju sa iseljeništvom, učlanjenje u međunarodne organizacije i slično, predstavljati će neophodan normativni okvir za postupanje Ministarstva vanjskih poslova sve u skladu sa odlukama nadležnih organa i tijela u Bosni Hercegovini.**
Nosilac : Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine po zahtjevu nadležnih institucija
Rok: U skladu sa posebnim programom nadležne institucije.

D// Praćenje realizacije akcionog plana

VI (Monitoring i koordinacija)

1. **Nadzor nad praćenjem realizacije Akcionog plana, vršiće Ured za reviziju Ministarstva.**
Nosilac posla: Ured za reviziju Ministarstva vanjskih poslova BiH u saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije
Rok: kontinuiran zadatak
2. **Podnošenje periodičnog izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprečavanje korupcije u Ministarstvu vanjskih poslova BiH.**
Nosilac posla: Ured za reviziju Ministarstva vanjskih poslova
Rok: Kontinuiran zadatak, najmanje dva puta godišnje

E/ Realizacija u DKP

VII

(Implementacija u diplomatsko-konzularnim predstavništvima)

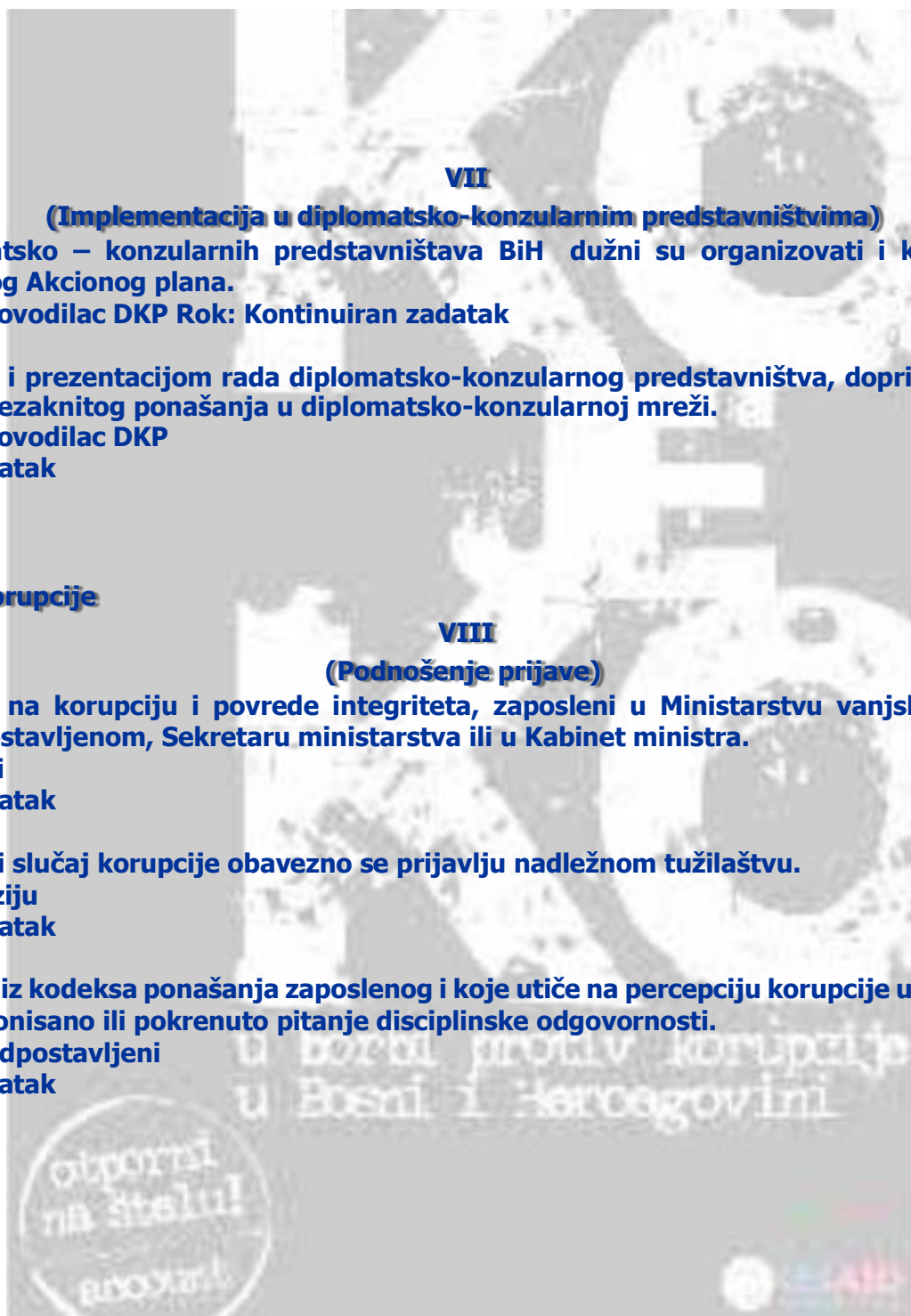
- 1. Rukovodioci diplomatsko – konzularnih predstavništava BiH dužni su organizovati i kontrolirati rad zaposlenih u ostvarivanju cilja ovog Akcionog plana.
Nosilac zadatka: Rukovodilac DKP Rok: Kontinuiran zadatak**
- 2. Ukupnom aktivnošću i prezentacijom rada diplomatsko-konzularnog predstavništva, doprinjeti poboljšanju percepcije o stepenu korupcije i nezaknitog ponašanja u diplomatsko-konzularnoj mreži.
Nosilac zadatka: Rukovodilac DKP
Rok: Kontinuiran zadatak**

F/ Prijavljivanje slučajeva korupcije

VIII

(Podnošenje prijave)

- 1. Svaki slučaj sumnje na korupciju i povrede integriteta, zaposleni u Ministarstvu vanjskih poslova dužni su prijaviti neposrednom predpostavljenom, Sekretaru ministarstva ili u Kabinet ministra.
Nosilac: Svi zaposleni
Rok: Kontinuiran zadatak**
- 2. Svaki dokumentovani slučaj korupcije obavezno se prijavljuje nadležnom tužilaštvu.
Nosilac: Ured za reviziju
Rok: Kontinuiran zadatak**
- 3. Ponašanje koje izlazi iz kodeksa ponašanja zaposlenog i koje utiče na percepciju korupcije u Ministarstvu vanjskih poslova BiH, mora biti sankcionisano ili pokrenuto pitanje disciplinske odgovornosti.
Nosilac: Nadležni predpostavljeni
Rok: Kontinuiran zadatak**

G// Dodatak Akcionom planu

IX

Sastavni dio ovog Akcionog plana su objašnjenja osnovnih pojmova korupcije u skladu sa međunarodnim standardima i propisima BiH.

H// Završne odredbe

X

(Stupanje na snagu)

1. Akcioni plan stupa na snagu danom donošenja.
2. Akcioni plan dostaviće se u elektronskom obliku svim organizacionim jedinicama Ministarstva vanjskih poslova BiH.

Broj:
Datum:

13-3-73/13
30.09.2013

MINISTAR

[Signature]
Lagumdžija

